

**Aspecte administrative privind dezvoltarea sistemului de
învățământ penitenciar românesc.
Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Tîrgu Ocna**

Adrian LUPAȘCU

Universitatea George Bacovia, Bacău, România
adrian.lupascu@ugb.ro

Vasile SCUTARU

Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare, Tîrgu Ocna, România
vasile.scutaru@anp.gov.ro

Abstract: Misiunea prioritară și asumată a Școlii, este aceea de a răspunde nevoilor specifice de formare și de pregătire profesională, a individului care a ales să urmeze o carieră în domeniul execuțional penal, precum și nevoilor de funcționare, dezvoltare și profesionalizare ale instituțiilor penitenciare din sistem. Scopul Școlii Naționale de Pregătire a Agenților de Penitenciare este să dezvolte un sistem de pregătire, care să răspundă nevoilor reale de muncă și de dezvoltare a aptitudinilor și competențelor profesionale ale personalului sistemului penitenciar românesc, care urmează un proces de pregătire în cadrul instituției. De asemenea, școala are ca prioritate profesionalizarea personalului din sistemul penitenciar, prin creșterea calității, eficacității și eficienței activității de pregătire în cadrul ei și atingerea maximului de performanță, în concordanță cu standardele de management al excelenței.

Cuvinte cheie: învățământ; sistem penitenciar; performanță.

Introducere

În cursul scurtei, dar controversatei sale istorii, care începe odată cu anul 1997, anul înființării, „Școala de la Tîrgu Ocna” a încercat să răspundă nevoilor sistemului penitenciar, în domeniul pregătirii și perfecționării personalului de penitenciare.

Începând cu luna iulie 2001, în aceeași locație, a fost reînființat Centrul de Reeducare pentru Minori, care a funcționat, timp de nouă ani, în spații comune cu Școala, situație generată și susținută în cadrul unui proiect îndrăzneț și novator, dar a cărui oportunitate, eficiență și rezultate nu se cunosc a fi fost stabilite vreodată.

Școala, este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, în subordinea A.N.P., face parte din instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională ale statului, și are ca principal obiect de activitate formarea inițială a agenților de penitenciare.

Începând cu anul 2011, Școala a demarat procedurile legale pentru acreditare, ca instituție de învățământ, de către Ministerul Educației Naționale, procedură care se află în curs de finalizare, având în vedere faptul că, după procedura de evaluare externă a școlii, efectuată de către experții ARACIP, a fost emisă Hotărârea nr. 3 din 13.03.2013, prin care Școala devine instituție de învățământ de nivel „postliceal”, profilul „militar”, specializarea „agent de penitenciare”, învățământ „de zi”, parte a sistemului național de educație.

Acesta poate fi considerat unul din momentele importante din existența acestei instituții, întrucât, așa cum prevede și legislația actuală, obținerea acreditării unei instituții de învățământ reprezintă actul de naștere al acesteia.

Deși, prima impresie față de noțiunea de „școală”, poate duce la imaginea unei instituții de învățământ, în sensul simplu al cuvântului, realitatea este că această instituție, atât prin structură, cât și prin patrimoniu și funcționare, reprezintă un „organism” mult mai complex și interesant, realitate argumentată de următoarele date semnificative [1]:

- a. suprafața școlii, aproximativ 6 ha;
- b. numărul mare de clădiri (cu suprafață construită mare);
- c. un pavilion „Școală” cu:
  - 11 săli de clasă;
  - 3 săli de curs;
  - o sală de consiliu;
  - Centrul de documentare/informare;
  - bibliotecă cu sală de lectură;
  - 2 pavilioane de cazare pentru elevi;
  - bloc alimentar/bucătărie proprie;
  - sală de mese;
- d. sală de spectacole/expuneri/prezentări;
- e. sală de conferințe;
- f. sală de sport;
- g. teren de fotbal, cu gazon/pistă de atletism;
- h. două terenuri de minifotbal cu gazon;
- i. teren cu zgură pentru minifotbal/baschet/handbal/volei;
- j. poligon de antrenament/simulator;
- k. parcuri/zone de agrement;
- l. hotel propriu, cu 8 camere;
- m. sector auto;
- n. sală de mese pentru personal;
- o. sală de protocol;
- p. sector agrozootehnic (suprafață 6 ha);

1. Prezentarea problemei

Societatea contemporană se află într-un proces accelerat de schimbare. Și, parcă mai mult ca niciodată, schimbările de structură ating toate componentele vieții sociale și economice, dar și mentalitățile, practicile sociale, comportamentele umane, etc.

Nu putem afirma cu certitudine că, la nivel formal, sarcina asumării, promovării și susținerii schimbării la nivelul concepțiilor și mentalităților umane, revine primordial instituțiilor de învățământ, care susțin educarea, formarea și pregătirea tinerilor, însă ne putem pronunța cu certitudine că, astfel de instituții au menirea de a crea mediul prielnic, pentru ca acești vectori ai schimbării să se dezvolte sănătos, să-și construiască corect un sistem de valori morale, civice și ideologice, care să favorizeze schimbarea. Nouă nu ne rămâne decât să conștientizăm realitatea, că avem alături tineri entuziaști și curajoși, în care trebuie să avem încredere că vor fi capabili să ducă la bun sfârșit ceea ce predecesorii au început sau ar fi dorit cândva să înceapă, ori nu au reușit să ducă până la capăt.

Sistemul penitenciar, asemenea majorității sistemelor de administrație publică și nu numai, a intrat, cu mult timp în urmă, în acest mecanism ireversibil al schimbării, al modernizării, al reformării și, prin urmare, este, mai mult sau mai puțin, tribut ar celorlalte instincte și prejudecăți. Însă, mai mult ca niciodată, în prezent este resimțită și încurajată tendința de deschidere a sistemului penitenciar românesc, spre societate, spre orizonturi și viziuni europene, spre schimbare.

Atingerea și menținerea unui standard ridicat în formarea și pregătirea personalului, este posibilă numai în condițiile orientării spre performanță a activității educaționale, prin îmbunătățirea continuă a metodelor didactice și a rezultatelor, un management performant, o politică financiară adecvată utilizării raționale a resurselor alocate și atragerii de noi resurse, prin angajarea unei atitudini participative și

responsabile din partea întregului personal, dar și prin implicarea directă a administrației centrale și a personalului din sistemul penitenciar, în general [2].

Asigurarea ordinii și siguranței publice reprezintă o cerință esențială a stabilității interne, care garantează asigurarea condițiilor corespunzătoare edificării unui stat de drept. Interesul național pe linia ordinii și siguranței publice, vizează menținerea statutului României de zonă stabilă și factor generator de securitate în aria de proximitate geografică, prin întărirea autorității statului și a instituțiilor sale, combaterea eficientă a corupției și a criminalității, restructurarea și modernizarea sistemului de ordine și siguranță publică, în care Ministerul Justiției, pe lângă celelalte ministere de resort trebuie să devină o instituție aptă să-și exercite, pe deplin, funcțiile de asigurare a ordinii publice și siguranței cetățeanului, precum și îndeplinirea integrală a obligațiilor asumate pe plan național, european și internațional, condiții esențiale pentru obținerea succesului în îndeplinirea obiectivului de integrare definitivă și irevocabilă în structurile europene. Într-un spațiu european comun, pentru fiecare cetățean trebuie să existe un mediu de securitate, în care libertatea, securitatea și justiția, să fie garantate pe deplin. În acest scop, este necesar să se construiască un sistem integrat de ordine și siguranță publică, orientat proactiv către nevoile de securitate și în serviciul cetățenilor. Mai mult ca oricând, la nivelul sistemului de ordine publică trebuie să se cristalizeze o cultură strategică de învățământ, bazată pe cunoașterea în profunzime a realităților din România și a tendințelor majore desprinse din evoluția globală a amenințărilor criminalității. Pentru aceasta este necesar însă să se proiecteze o nouă arhitectură a instituțiilor de ordine și siguranță publică, care prin implementarea, menținerea și îmbunătățirea unui sistem de management al calității bazat pe respectarea cerințelor standardelor internaționale de calitate, să permită valorificarea integrată a capacităților instituționale, promovarea de standarde și proceduri operaționale, precum și prioritizarea eforturilor în aplicarea legii, care să asigure în același timp îmbunătățirea performanțelor instituționale și creșterea satisfacției cetățenilor și a societății în general. Implementarea și îmbunătățirea sistemului de management al calității în instituțiile din domeniul siguranței și ordinii publice, ca principală direcție de acțiune pentru realizarea managementului instituțional și pentru îmbunătățirea calității serviciilor publice, reprezintă obiective prioritare ale Programelor de guvernare în domeniul ordinii publice și a siguranței cetățeanului, ale Strategiei sistemului penitenciar în perioada 2013-2016, precum și ale Planului Strategic al Ministerului Justiției pentru aceeași perioadă. De asemenea, dimensiunea asigurării calității în instituțiile de ordine și siguranță publică capătă și valențe europene, având în vedere necesitatea creșterii încrederii reciproce între autoritățile și serviciile din statele membre, precum și între factorii de decizie, care trebuie să stea la baza unei cooperări eficiente și eficiente în acest domeniu [3].

Școala Națională de Pregătire a Agențiilor de Penitenciare din Tîrgu Ocna are acest potențial, are această disponibilitate și, mai mult decât atât, are responsabilitatea, asumată deja, de a încerca să atingă standardele moderne de performanță și calitate educațională și profesională.

2. Soluții de rezolvare a problemei

În lumina acestor principii directoare, la nivelul școlii s-a realizat un proiect de management ce va fi pus în practică, ca o continuare a strategiilor de modernizare și eficientizare a instituției, inițiate și derulate la nivelul acesteia, în perioada 2009-2012, și care corespunde standardelor naționale și europene moderne în domeniul pregătirii personalului de penitenciare.

Astfel că, în decursul ultimilor patru ani de activitate, Școala a inițiat și dus la îndeplinire obiective care au asigurat o evoluție pozitivă constantă a instituției, constând în [4]:

a. reorganizarea teritorială a Școlii, prin separarea patrimoniului și a activităților față de Centrul de Reeducare, realizare care a creat oportunitatea demarării unor proiecte importante de dezvoltare și modernizare a Școlii;

b. începând cu anul 2010, a fost dublată cifra de școlarizare, de la 100 la 200 locuri, concomitent cu crearea condițiilor optime pentru cazarea și școlarizarea elevilor;

- c. au fost promovate proiectele metodologiei de organizare și desfășurare a concursului de admitere și a celei pentru examenul de absolvire, reglementări prin intermediul cărora a fost creat un cadru normativ modern, corect și transparent, privind cele două elemente definitorii privind activitatea școlii;
- d. în anul 2011 a fost demarată procedura de acreditare a Școlii de către Ministerul Educației Naționale, procedură în curs de a fi finalizată cu succes în anul 2013;
- e. începând cu anul 2011, a fost modificată structura anului școlar, trecându-se la un sistem modern de învățământ, astfel, în prezent, școlarizarea elevilor se realizează pe structura a trei module de specialitate;
- f. a fost inițiată și finalizată procedura legală privind schimbarea denumirii ocupației „gardian de închisoare”, existentă în Clasificarea ocupațiilor din România, cu denumirea „agent de penitenciar” [5];
- g. în anul 2010 au fost inițiate două obiective de reparații capitale, importante pentru instituție și pentru modernizarea procesului de școlarizare, respectiv pentru Pavilionul „Școală” și „Pavilionul B - Cazare elevi”, obiective aflate în fază de execuție/proiectare;
- h. au fost inițiate și puse în practică numeroase parteneriate, cu instituții din țară și din străinătate;

Plus-valoarea administrativă, care rezidă din proiectul de management, aplicat la nivelul școlii, vizează următoarele direcții de acțiune:

- a. promovarea noului Stat de organizare al Școlii, adaptat la specificul activității;
- b. finalizarea procesului de acreditare a instituției de către Ministerul Educației Naționale și implementarea măsurilor necesare pentru menținerea activității școlii la standardele de acreditare [6];
- c. conceperea/promovarea unei strategii privind aprobarea și implementarea unei noi structuri a procesului de pregătire a agenților de penitenciare, prin intermediul căreia să se treacă de la școlarizarea cu durata de un an, la școlarizarea cu durata de un an și șase luni;
- d. modernizarea bazei materiale și amenajarea spațiilor destinate școlarizării, prin continuarea obiectivelor de reparație capitală, a celor de reparații curente și alte amenajări;
- e. monitorizarea, eficientizarea și reducerea consumurilor/cheltuielilor;
- f. accesarea de fonduri europene pentru pregătirea profesională a personalului școlii, dezvoltarea de parteneriate și modernizarea bazei materiale a școlii;
- g. dezvoltarea pregătirii profesionale a personalului propriu (în special personalul didactic);
- h. cultivarea imaginii instituției și dezvoltarea relațiilor externe;

Prin urmare, vom prezenta în continuare, principalele orientări, propuneri, acțiuni și măsuri pe care conducerea Școlii Naționale de Pregătire a Agenților de Penitenciare le aplică, în vederea perfecționării managementului instituției, în vederea asigurării unei evoluții instituționale constante.

În conformitate cu Strategia sistemului penitenciar 2013-2016 , cu Planul de acțiune al A.N.P. pentru anul 2013, precum și cu Planul de management privind dezvoltarea și modernizarea Școlii pentru perioada 2011-2014, cu nr. D₃ 16709/SNTOBC/30.03.2011, aprobat de către Directorul General al A.N.P., având în vedere specificul activităților derulate în cadrul instituției, Școala și-a stabilit următoarele obiective strategice și specifice:

Obiectiv strategic I: Management instituțional performant

Faptul că Școala reprezintă o instituție, care prin natura sa presupune un consum foarte mare de resurse financiare și cu posibilități foarte reduse de autofinanțare sau atragere de fonduri extrabugetare, poate reprezenta un obstacol aproape insurmontabil.

Însă, experiența a dovedit faptul că, printr-un management responsabil și interesat această instituție poate funcționa la parametri acceptabili, utilizând judicios și eficient fondurile alocate, exploatarea oportunităților pentru obținerea de venituri din activitățile colaterale școlii și prin instituirea unor măsuri de reducere a cheltuielilor. Acest obiectiv strategic are următoarele obiective specifice:

- a. elaborarea/implementarea unor planuri anuale de activități și măsuri, prin care să se asigure continuitatea proiectelor, precum și buna funcționare a instituției;
- b. gestionarea adecvată și eficientă a resurselor umane și financiare;
- c. inițierea unor proiecte legislative privind modificarea cadrului legal care reglementează activitatea Școlii;
- d. asigurarea, dezvoltarea și îmbunătățirea comunicării interne organizaționale;

Obiectiv strategic II: Proces instructiv educativ modern și performant pentru pregătirea agenților de penitenciare

Îmbunătățirea calității actului didactic este o parte a managementului calității procesului de învățământ, concentrată pe creșterea abilității de a îndeplini cerințele beneficiarilor (elevi/cursanți și sistem penitenciar). Acest lucru presupune un proces de îmbunătățire a activităților și proceselor legate de calitatea actului didactic, având ca instrument un control mai eficient al calității, iar ca rezultat, reducerea variației [7].

Se conștientizează în acest fel faptul că, focusarea excesivă pe latura instructiv-educativă a procesului de școlarizare, care este aproape cazon, poate deveni nocivă pentru elevi, dacă nu este acoperită la un nivel acceptabil de interesul pentru componenta extradidactică, pentru asigurarea unor condiții optime de agrement și posibilități constructive și socio-educative, pentru ocuparea timpului liber de către aceștia, pentru identificarea și punerea în valoare a abilităților lor creative. Acest obiectiv strategic are următoarele obiective specifice:

- a. modernizarea și eficientizarea procesului didactic;
- b. dezvoltarea interesului elevilor pentru pregătirea proprie;
- c. controlul și evaluarea procesului instructiv-educativ;
- d. managementul activităților extradidactice;

Obiectiv strategic III: Promovarea și consolidarea imaginii instituției și a relațiilor externe

Pe termen mediu, strategia de modernizare și dezvoltare a școlii, se bazează pe necesitatea cunoașterii și comparării diferitelor modele de organizare și desfășurare a activităților de recrutare, selecționare, formare și perfecționare a personalului pentru sistemul penitenciar, similar școlilor din Europa.

În acest sens, este promovată o politică continuă de deschidere către cooperare și de cultivare a imaginii instituției, prin atragerea interesului mass-media față de activitățile școlii (evenimente/acțiuni deosebite). Acest obiectiv strategic are următoarele obiective specifice:

- a. asigurarea transparenței instituționale și dezvoltarea relațiilor cu publicul;
- b. promovarea în mass-media a activităților derulate de către S.N.P.A.P;
- c. dezvoltarea cooperării și relațiilor externe;

Obiectiv strategic IV: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii instituției, cu următoarele obiective specifice:

- a. realizarea obiectivului „Modernizare decantor și stație de epurare” sediu S.N.P.A.P. Tîrgu Ocna, în vederea racordării la rețeaua de canalizare a orașului;
- b. reabilitarea, prin reparații curente, a obiectivelor „Spălătorie” și a „Pavilionului Administrativ de comandă”;

- c. realizarea investiției „Reabilitarea rețelei de alimentare cu apă potabilă și agent termic a clădirilor școlii”;
- d. modernizarea sălii de sport;
- e. realizare obiectiv „Amenajare Poligon de tragere cu armamentul”;
- f. finalizarea obiectivului de reparații capitale „Pavilion B - cazare elevi”;
- g. modernizarea obiectivului „Pavilion Școală”;

Concluzii

Pregătirea viitorilor specialiști în domeniul execuțional penal, considerăm că reprezintă o etapă esențială și strict necesară, pentru elaborarea și executarea proiectului de implementare a sistemului de management al calității în Administrația Națională a Penitenciarelor din România. Numai printr-o riguroasă pregătire și perfecționare în domeniul specific sistemului penitenciar, viitorii specialiști desemnați, după caz, reprezentant al managementului pentru calitate, responsabil calitate, responsabil de proces, membru în echipele de lucru, etc., pot asigura succesul proiectului de implementare a sistemului de management al calității și, ceea ce este esențial, menținerea și îmbunătățirea ulterioară continuă a eficacității și eficienței acestui sistem, ceea ce este vital pentru asigurarea creșterii încrederii tuturor clienților și părților interesate de sistemul penitenciar. Obiectivul esențial al implementării sistemului de management al calității bazat pe standarde internaționale în A.N.P., trebuie să îl reprezinte calitatea totală, astfel încât, printr-un management participativ, activitatea A.N.P. să fie condusă spre excelență. În aceste condiții, conformitatea cu standardul SR EN ISO 9001:2008 nu trebuie să fie privită ca un obiectiv final, în sine. Odată ce A.N.P. în general, și S.N.P.A.P. în special, a atins un nivel al calității care îi permite să ofere clienților, părților interesate și comunității, în mod consecvent, servicii conforme și de calitate, trebuie să se privească dincolo de conformitate, către performanță. Pentru aceasta este însă necesar să se ia în considerare utilizarea standardului SR EN ISO 9004:2010, precum și alte modele proprii de excelență, în vederea îmbunătățirii sectoriale și globale a eficacității și eficienței. Îndeplinirea consecventă a acestor premise de către sistemul penitenciar și de către toate instituțiile statului, în concepția noastră, constituie o necesitate obiectivă pentru îmbunătățirea continuă a performanțelor instituționale, în cadrul sistemelor de management al calității bazate pe standarde internaționale implementate, sisteme ale căror performanțe, la rândul lor, cu siguranță stau la baza dezvoltării durabile și moderne a unui adevărat stat de drept în România, puternic, echilibrat și armonios, iar efectul suprem îl constituie în mod cert îmbunătățirea continuă și durabilă pe toate planurile a calității vieții cetățenilor din România, la nivelul standardelor Europene [8].

Succesul în evoluția sistemului de învățământ penitenciar românesc, spre obținerea calității totale și a excelenței, este determinat, în cea mai mare măsură, de voința și implicarea puternică și activă a managementului de la cel mai înalt nivel, a directorului general și a conducerii A.N.P. în ansamblul său, pentru înțelegerea, aplicarea și îmbunătățirea managementului calității din această instituție. În același timp, un factor important îl reprezintă formarea, educarea și implicarea consecventă a întregului personal din A.N.P., pe principiile fundamentale implementate ale sistemului de management al calității [9].

Concluzionând, putem afirma că Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Tîrgu Ocna, la momentul actual, asigură, prin cursuri postliceale „de zi”, cu durata de un an școlar, pregătirea tinerilor în calificarea profesională de „agent de penitenciar”, nivel 3, în concordanță cu prevederile Legii educației naționale nr 1/2011, contribuind în mod esențial la dezvoltarea sistemului de învățământ penitenciar românesc.

Referințe

- [1] Planul de management privind dezvoltarea și modernizarea Școlii, pentru perioada 2011-2014, aprobat de către Directorul General al A.N.P., p. 2;
- [2] Strategia sistemului penitenciar 2013-2016;

- [3] Niță Nelu, Managementul excelenței în instituțiile de ordine și siguranță publică, Editura Tehnopress, Iași, 2013, p. 215;
- [4] Planul de management privind dezvoltarea și modernizarea Școlii, pentru perioada 2011-2014, aprobat de către Directorul General al A.N.P., p. 6;
- [5] Strategia privind formarea profesională în A.N.P., pentru perioada 2011-2015;
- [6] Hotărârea nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație;
- [7] Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației;
- [8] Niță Nelu, Managementul excelenței în instituțiile de ordine și siguranță publică, Editura Tehnopress, Iași, 2013, p. 437;
- [9] Studiul privind evoluția în carieră a absolvenților școlii și impactul sistemului de pregătire al Școlii asupra calității personalului din sistemul penitenciar;